

Phân l n ng i Vi t, nhất là nh ng vi trên 5 bó, th ng đ c nghe nh ng ba n nha c nh : Khúc Tình Ca Hàng hàng, l p l p; Ha i ngoa i th ng ca; Chiêu m a biên gi i; Sắc hoa màu nh v.v...nhiều khi không biết tên tác gia , ho c có biết đó là nh ng ca khúc cu a Nguyễn Văn Đông, nh ng cũng ch a có dịp đ c biết rõ ràng về s ng nghiệp và thân thế, chúng tôi v a s u tâm đ c tài li u, các bài viết về ng i nha c sĩ tài hoa này, xin đuo c chia se cùng ba n đ c

Nhạc sĩ Nguyễn Văn Đông, lúc còn trong quân đội (1971) với hàm đại tá
(Ảnh: Thụy Nga)

Có m t vài tài li u ghi nh n r ng, nh c sĩ Nguyễn Văn Đông sinh năm 1934. Nh ng theo s xác nh n c a h Nguyễn n thì, ông sinh năm 1932 t i qu n Nh t, thành ph Sài Gòn. Nguyên quán c a ông là t nh Tây Ninh, huy n B n C u. Thu bé Nguyễn Văn Đông h c tr ng Hu nh Kh ng Ninh, ph ng Đakao, Tân Đ nh, Sài Gòn. Năm 1945- 1946 lo n l c, tr ng Hu nh Kh ng Ninh đóng c a.

Gia đình g i ông vào tr ng Thi u Sinh Quân Vi t Nam, t thành ph Vũng Tàu, khi y ông m i 14 tu i. Và, con đ ng binh nghiệp p c a ông, chính th c kh i đi t đ y.

Năm 1950 Nguyễn Văn Đông t t nghiệp p tr ng Thi u Sinh Quân Vũng Tàu, cũng là n i xu t thân c a trên đ i 30 t ng lãnh thu c quân l c VNCH cũ. Trong đó, có Th ng T ng Lê Văn T , T ng tham m u tr ng đ u tiên c a QL/VNCH, ng i đ c coi là anh c c a Thi u Sinh Quân Vi t Nam.

Năm 1951, Nguyễn Văn Đông đ c c theo h c khóa 4 tr ng Võ B Sĩ Quan Vũng Tàu. H Nguyễn n t t nghiệp p th khoa v i c p b c thi u úy năm 1952. T ng cũng nên nói thêm r ng, Đ i T ng Cao Văn Viên, ng i gi ch c v T ng Tham M u Tr ng QLVNCH sau cùng c a mi n Nam Vi t Nam, cũng t t nghiệp p Thi u úy khóa 1 c a tr ng này.

Năm 1953, Thi u Úy Nguyễn Văn Đông t t nghiệp p khóa “Đ i Đ i Tr ng” t i Tr ng Võ B Đà L t. Cũng năm này, ông có chân trong ban giám kh o ch m thi Khóa Võ B Đà L t 1953 do Qu c Tr ng B o Đ i ch t a l b gi ng khóa.

Năm 1954, h Nguyễn n l i đ c g i ra Hà N i theo h c khóa “Ti u Đoàn Tr ng” t i Tr ng Chi n Thu t Hà N i. Ra tr ng, ông đ c ch đ nh vào ch c v Ti u đoàn tr ng Tr ng Pháo 553. Đó là năm 1955, khi h Nguyễn n m i 24 tu i, m t Ti u đoàn tr ng tr nh t c a quân đ i. Tr i qua nhi u ch c v , nhi u đ n v và đ n trú i nhi u n i ch n khác nhau, tr c khi đ c đ a v Sài Gòn, gi nh ng ch c v t ng đ i quan tr ng; c p b c sau cùng c a nh c sĩ Nguyễn Văn Đông là Đ i tá, Tr ng kh i lãnh th B T ng Tham M u. Ông cũng t ng đ c trao t ng huân ch ng cao quý nh t; đó là B o Qu c Huân Ch ng.

Khi bi n c Tháng T , 1975 x y ra, nh t t c nh ng sĩ quan QLVNCH khác, Nguyễn Văn Đông

b tù c i t o. Sau 9 năm 6 tháng, ông đ c tr v ngày 01 Tháng Giêng, 1985 v i lý do: “Đ c ng s b b nh s p ch t, nên cho phép gia đình đem v nhà chôn c t!”

Tuy thu c đi n HO, đ đi u ki n đ xin đ nh c t i Hoa K , nh ng gia đình th y h Nguy n đau b nh quá n ng, không bi t ch t lúc nào, nên đã gi ông i l i, th theo c nguy n c a ông là, khi ch t xin đ c chôn t i quê nhà.

V s ki n này, tác gi “V Má Nhà X a” cho bi t, ông cũng không hi u do đâu, mà Tr i Ph t đã nhìn l i ông và, cho ông s ng, dù là m t đ i s ng “r t lê l t” (ch c a ông), cho đ n ngày hôm nay.

V cái mà tôi mu n g i là “nh c nghị p” c a nh c sĩ tài hoa Nguy n Văn Đông, theo m t s tài li u đã đ c ph bi n i ngo i cũng nh t i Vi t Nam thì: Nh c sĩ Nguy n Văn Đông chính th c tham d vào sinh ho t âm nh c i mi n Nam Vi t Nam vào kho ng gi a th p niên 1950. Ông n i danh ngay v i nh ng ca khúc đ u tay nh “Chi u M a Biên Gi i,” “Phiên Gác Đêm Xuân,” “Súng Đàn”... là ba ca khúc ra đ i trong năm 1956 và đ c ph bi n r t r ng rãi. Nh ng ca khúc “Thi u Sinh Quân Hành Khúc” bài hát đ c công nh n là ca khúc chính th c c a tr n ng Thi u sinh quân Vũng Tàu, Nguy n sáng tác năm 1948, khi m i 16 tu i, m i th c s là sáng tác đ u tay c a ng i nh c sĩ đa tài này.

Ngoài bút hi u và cũng là tên th t, Nguy n Văn Đông, h Nguy n còn dùng nhi u bút hi u khác nh Ph ng Linh, Ph ng Hà, Đông Ph ng T , Vì Dân, Hoàng Long Nguyên.

Cũng ngay t gi a th p niên 1950, trong vai trò tr ng đoàn văn ngh Vì Dân i Saigon, Nguy n Văn Đông đã nh n đ c s h p tác c a r t nhi u ca, nh c sĩ tên tu i th i đó, nh M nh Phát, Minh K , Hoài Linh, Thu H , Quách Đàm, Minh Di u, Khánh Ng c và các ngh sĩ thu c lãnh v c k ch ngh , đi n i nh, c i i ng danh ti ng nh Kim C ng, Vân Hùng, Ba Vân, B y Xê, Tr n Văn Tr ch... Ông cũng cho th y tài t ch c và đi u khi n các ch ng trình đ i nh c h i i n, r t thành công t i Saigon, cũng nh các t nh.

Nguyễn Văn Đông thời còn làm nhạc trưởng
(ảnh: Người Việt)

V sinh ho t liên quan t i đài phát thanh thì, ngay t năm 1958, nh c sĩ Nguy n Văn Đông đã là tr ng ban nh c “Ti ng Thi i Gian” c a đài Saigon. Ban nh c c a ông quy t nh ng tên tu i nh L Thanh, Anh Ng c, Hà Thanh, Minh Di u, Khánh Ng c, M nh Phát, Thu H , Quách Đàm...

i c p đ qu c gia thì, năm 1959, h Nguy n đ c ch n làm tr ng ban t ch c “Đ i h i thi đua Văn ngh toàn qu c,” t p h p h n 40 đoàn văn ngh , đ i đi n cho toàn mi n Nam; tranh gi i liên ti p 15 ngày đêm t i Saigon. V i t t c nh ng thành tích k trên, nh c sĩ Nguy n Văn Đông đã đ c trao t ng “Gi i Âm Nh c Qu c Gia.” Bà c v n Ngô Đình Nhu là ng i trao t ng gi i th ng này cho h Nguy n.

Nói t i nh c nghị p c a nh c sĩ Nguy n Văn Đông mà, không nói t i th i gian h Nguy n làm giám đ c hãng đĩa nh c Continental và S n Ca, n i ti ng m t th i i mi n Nam, tôi cho là m t

thi u sót quan tr ng.

Vai trò này, với sự hợp tác tích cực của nh ng nh c sĩ nh Nghiêm Phú Phi, Văn Ph ng, Y Vân, Lê Văn Thi n... Hai hãng đĩa của ông đã đem sự gi u có, phong phú cho sinh hoạt tân nh c cũng nh c nh c miền Nam, 20 năm; với nh ng album riêng cho t nh ca sĩ.

Quay lui lại thời đi m đầu thập niên 1960, sự kiện trung tâm băng nh c S n Ca cho ra đời nh ng băng nh c ch và m t ti ng hát nh S n Ca 6, ti ng hát Giao Linh; S n Ca 7, ti ng hát Khánh Ly; S n Ca 8, ti ng hát L Thu; S n Ca 9, ti ng hát Ph ng Dung; S n Ca 10, ti ng hát Thái Thanh và ban hợp ca Thăng Long... cùng m t số băng nh c riêng, dành cho nh c Tr nh Công S n, là m t sáng kiến c c k m i . Nó mở đầu cho nh ng album sau này, với m t ti ng hát, của nh u trung tâm băng nh c khác.

L n a, tôi cho rằng chúng ta cũng sự không phải với nh c sĩ Nguy n Văn Đông, m t ng i, không chỉ t n t y c ng hi n tr n cu c đời mình cho n n tân nh c miền Nam, 20 năm; mà ông còn là ng i có công đầu trong n l c khai sinh, hình thành và phát triển m t hình thái ngh thu t mà, sau này chúng ta quen gọi là hình thái âm nh c “Tân C Giao Duyên.”

Tr c khi đi sâu vào l ch sự hình thành của hình thái ngh thu t t ng đ c chào đón t i miền Nam Việt Nam, tính đến Tháng T , năm 1975, chúng tôi muốn nh c t i bài “Tân c giao duyên” đầu tiên của hình thái phải hợp ngh thu t đ c biệt này. Đó là bài “Khi Đã Yêu” sáng tác của Ph ng Linh và soạn gi Đông Ph ng T . Do 2 ngh sĩ n i ti ng của sân khấu c i l ng là Thanh Nga, Minh Ph ng thu âm l n đầu, năm 1963, t i Sài Gòn. Bài “Tân c giao duyên” này, sau đó, đã đ c nhà xuất bản H ng Hoa n hành thành nh c b n.

Tuy là hai bút hi u khác nhau, nh ng sự th c, chỉ là m t.

Nh ng ng i yêu nh c Nguy n Văn Đông h n không quên, với bút hi u Ph ng Liên, ông là tác gi của nh ng ca khúc n i ti ng nh “Bóng Nh Giáo Đ ng,” “Ni m Đau Dĩ Vãng,” “Đom Đóm,” “Khi Đã Yêu,” “Th ng Mu n,” “L i Giã Biệt” v.v... Và, bút hi u Đông Ph ng T h Nguy n dùng cho t t c nh ng sáng tác liên quan đến ph n c nh c.

Nh ng phải t i sáng tác “Tân c giao duyên” th hai, cũng của Nguy n Văn Đông, đó là bài “Mùa Sao Sáng,” do M ng Tuy n trình bày, thì phong trào “Tân c giao duyên” m i th c sự r lên, không chỉ t i Saigon mà, khắp m i miền đ t n c.

Vì ca khúc “Mùa Sao Sáng” ký tên Nguy n Văn Đông, nên bài Tân c giao duyên “Mùa Sao Sáng” đ c ph biệt với hai tên: Nh c Nguy n Văn Đông, So n gi Đông Ph ng T . Bài tân c giao duyên này, theo thi n ý của chúng tôi, rất thích hợp cho nh ng mùa L Giáng Sinh của ng i Việt Nam, n i quê ng i.